

RÂSİH'İN GEMİ VE GEMİCİLİKLE İLGİLİ BİR TARİH MANZUMESİ

Abdullah BULUT*

ÖZET

Divan şiirinde edebî, dinî, tasavvufî konuların dışında, musiki, tıp, kimya, okçuluk, gemicilik gibi çeşitli bilim ve meslek dallarının terimlerinin kullanıldığı şiirler de vardır. Bu yazıda XIX. yüzyıl şairlerinden Rasih'in (İbrahim Enderûnî) gemi ve gemicilik terimleriyle ilgili bir şiiri incelenmiştir. Rasih, deniz, gemi, yelken gibi konuyla ilgili kelimeleri, bazen çeşitli benzetmelerle, bazen de deyimleşmiş şekilleriyle kullanmıştır. "Lisân-ı mellehân" denilen gemici dilinin terimlerine yer vermiş, bunları gerçek anlamlarında kullandığı gibi, çeşitli ses benzerliklerinden faydalanarak uzak anlamlarına da işaret etmiştir.

VI. Yüzyıl Divan şiirinde Yetim ve Agehî (ö.1577) ile başlayan "gemici dili" ile şiir yazma geleneği, daha sonraki yüzyıllarda da devam etmiş, özellikle Agehî'nin kasidesine nazireler, tahmisler yazılmıştır.¹

Divan şiirinde gemicilik tabirlerinin yaygın olarak kullanıldığı şiirleri üç grupta toplamak mümkündür.²

Gemi, yelken, kayık vb. kelimelerin doğrudan doğruya veya benzetmelerle zikredildiği şiirler;
methiye ve hikâye türünden müstakil bir eserin içinde gemi, gemicilik, deniz ve deniz savaşlarını anlatan parçalar; gemici diliyle (İstılâhât-ı mellehân, Lisân-ı mellehân) yazılmış şiirler.

Bu yazıda XIX. Yüzyıl Şairlerinden Rasih İbrahim Enderûnî'nin (ö.1837) bazen gemi, yelken, deniz gibi kelimelerin benzetmelerle ve deyimleşmiş

*Öğretim Görevlisi, Kafkas Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

¹ Andreas Tietze, XVI. Asır Divan Şiirinde Gemici Dili, Agehî Kasidesi ve Tahmisleri, *Türkiyat Mecmuası*, C.IX, s.112-138

² Prof.Dr. Amil Çelebioğlu, *Eski Türk Edebiyatı Araştırmaları*, MEB Yayınları, İstanbul, 1988, s.626

şekilleriyle yer aldığı; bazen de gemici terimlerinin kullanıldığı bir tarih manzumesini ele alacağız.³

Bilindiği gibi Mısır, 1798'de Fransızlar tarafından işgal edilmişti. Manzume Küçük Hüseyin Paşa komutasındaki Osmanlı donanmasının, işgali sona erdirmek amacıyla Mısır üzerine yaptığı harekâtla ilgilidir. Manzumede düşülen tarih, Fransızların Mısır'dan çekildikleri tarihtir.

Şiirin 46. beyti, "tarih" beytidir:

"Boğdı bir bir Ümm-i dünyâda olan kâfirleri
Hâk-i Mısır'a Nîl-veş akınca cünd-i Müslimân"

Beyitte düşülen tarih, "cevherî" tarihtir. Beytin her bir mısraının noktalı harflerinin ebced hesabıyla sayı değeri, 1216'dır. (M.1801)

"Kaside" nazım biçimiyle yazılan şiirin tamamı 71 beyittir. Deniz ve gemicilikle kelime, deyim ve terimlerin 24. beyitten sonra yoğun olarak kullanıldığı görülüyor.

Yukarıda da belirtildiği gibi, deniz ve gemi ile ilgili bazı kelimelere çeşitli benzetmelerle yer verilmiştir. Aşağıdaki beyitte "ihсан", "lûcce"ye; "lutuf", "kulzüm"e benzetilmiştir.

"Lûcce-i ihşânının yokdur hulâsa sâhili
Kulzüm-i eltâfına gark oldu hep halk-ı cihân"

"(Hüseyin Paşa'nın) iyilik denizinin sahili (sonu) yoktur. Dünyadaki insanların hepsi onun lutuf denizinde (iyiliğe) boğulmuşlardır."

"Keşti-i aklın düşürdi semt-i bahr-ı hayrete
Böyle bir tûfâna hiç rast gelmemiş Efrenciyân"

"Fransızlar hiç böyle bir tufanla karşılaşmamışlardı. Bu yüzden akıl gemisini şaşkınlık denizine düşürdüler."

Bu beyitte de akıl gemiye benzetilmiş, şaşkınlık da bir deniz olarak düşündürülmüştür.

Bu benzetmelerin yanında deniz, yelken, gemi gibi kelimelerden meydana gelmiş deyimler de kullanılmıştır:

³ Manzume, şairin mürettep olmayan divanının 55-a/57-a yaprakları arasında bulunmaktadır. Divan, İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi Ty.223 numarada kayıtlıdır.

"Pusulası şaşdı dehşetle France kavminin
Şîr-i ner-âsâ hücûm itdikde ol sâhib-kırân"

"O her zaman üstün ve başarılı olan (Hüseyn Paşa) aslan gibi saldırınca, korkudan Fransızların pusulası şaştı."

Beyitte düşman bir gemiye benzetilmiş, "pusulası şaşmak" deyiimiyle şaşkınlığı tasvir edilmiştir.

"Yan gelüp[de] timür atdım zann iderken âkibet
Kesdi cânından palamar-ı ümîdi düşmenân"

"Düşmanlar, demir attık (burada uzun müddet kalacağız) düşüncesiyle yan gelip (rahatlarına bakarken, birdenbire) canlarından ümit halatını kestiler."

Bu beyitte de düşman bir gemiye benzetilmiş, bununla ilgili olarak "demir atmak" deyiimi kullanılmıştır.

Manzumede gemicilikle ilgili teknik terimler de yer verilmiştir. Gemiciler arasında kullanılan özel dilin (lisân-ı mellehân) terimleri, kimi zaman gerçek anlamlarıya, bazen de tevriyeli olarak kullanılmıştır:

"Pupa yelkenle dümen suyını buldurmuş iken
Poçaladup kâfire yelken kapandırdı hemân"

pupa: Geminin arkası, kıçı; gemiye arkadan gelen rüzgâr.
pupa yelken (gitmek): Yelkenler arkadan esen rüzgârla şişmiş olarak, tam yol gitmek.

poça: Geminin sağ yanı, sancak tarafı.

poçalamak: Gemiye sağa döndürüp rüzgârı kıça yakın almak.

Bu kelimeler beyitte gerçek anlamlarında kullanılmıştır.

"Çekdire sad âh ile bahr-ı amîk-i firkate
Yelken akdarmayla çalkansun dem-â-dem kâfirân"

çekdiri: Kürekle giden ve yelkeni yardımcı bir vasıta gibi kullanan savaş gemisi.

Kelime, gemi ve "çektirmek" fiili anlamlarında tevriyeli olarak kullanılmıştır.

firkate: Buharlı gemilerin icadından önce Osmanlı donanmasında savaş gemisi olarak kullanılan teknelerden biri.

Bu kelime de "firkat" kelimesine benzerliğinden dolayı gemi ve "ayrılık" anlamlarında tevriyeli kullanılmıştır.

Manzumenin tamamı aşağıdadır. Metnin sonunda, deniz ve gemicilikle ilgili kelime, deyim ve terimler metindeki anlamlarıyla birlikte alfabetik olarak verilmiştir.

TÂRİH BERÂY-I HÜSEYİN PAŞA DER-FETH-İ MISR

Fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün

1. Sen niçün dem-bestesin ey hâme-i mu'ciz-beyân
Mevsim-i güldür deyü bülbüller itmekde figân
2. Açdı ezhâr-ı ferah bârân-ı nusret su virüp
Oldı her bir safha-i sine misâl-i gül-sitân
3. Kalmadı bir gonce-i ümmîd handân olmadık
Sû-be-sû gülzâr-ı ülfetde bütün halk-ı cihân
4. Hâr ü hâşâk-ı gumûm-ı gülşen-i endîşeden
Seyl-i tevfik-i Hudâ sildi süptürdi nâgehân
5. Minber-i agsân-ı gül üzre hezârân şevkile
Oldı gûyâ andelîb-i hoş-nevâlar kıssa-h'ân
6. Kalmadı bir âh ider âlâmdan âlemde hiç
Dîde-i halk-ı cihâna oldı semt-i gam nihân
7. Def-i gamla id-ber-id itmede âlem bütün
Bîrbiri ardınca geldikçe hemân müjde-resân
8. Gerçi kim evvel France kâfiri virmişdi gam
Zabt idüp hayliyle mülk-i Mısır'ı itmişdi mekân
9. Böyle tuğyânın duyınca düşmen-i bed-milletin
Hazret-i şâhen-şeh-i devrân Selîm Hân-ı cihân
10. Üstüne asker çeküp gönderdi sadr-ı a'zamın
Virdi akl-ı düşmene şemşîr-i hışmıyla ziyân
11. Ba'd-ezîn emr itdi Paşa Kapudana o şeh
Azın idüp kırsun adûyı virmesün asla amân

12. Bende-î perverde-i ihsânı ol sâdık kulı
Hüseyin Pâşâ-yı zî-şân ü şecf' kahramân
13. İtdi fermân-ı şehen-şâh-ı cihâna imtisâl
Bâd-bân-ı himmetin açdı hemân oldı revân
14. Ceng idüp evvel varışda bozdı cümle askerin
Haddini bildirdi küffâra cüyüş-ı mü'minân
15. Mısr'ı zabt itmışdi gerçi dest-i gül urdum sanup
Sonra Dimyat virdi ehl-i dîne cânın nâ-gehân
16. Ümm-i dünyâyı basup al bayrak ile mü'minîn
Şerbet-i gam taddirup a'dâ toğurdi ol zamân
17. Uğrayup başdan kara İslâm küffâr üstüne
Yakdı yandurdı adûnun eyledi hâlin yaman
18. Ehl-i İslâma sadâkat arz idüp bin cânile
Ansızın baş gösterüp olmışdı gerçi bir çünân
19. Merhem-i tedbîr ile oldukda pür-rîm-i elem
Sînesin fassâd-veş deşneyle deşdi gâziyân
20. Eyledi şeytân fikirli kâfiri halka-be-güş
Re'y-i Rahmâniyyesiyle ol vezîr-i kâmrân
21. İlet-i hummâ-yı isyâna devâ itmek içün
Neşter-i tîği reg-i cân-ı adûdan aldı kan
22. Çekdiler çeşm-i vücûd-i düşmene kuhl-ı adem
Oldı tîğ-i müslimîn mîl ü gılâf-ı sürmedân
23. Hamle-i pür-zûr-ı İslâmı görünce havfile
Ditredî ser-tâbe-pâ mânende-i berg-i hazân
24. Pupa yelkenle dütmen şuyını buldurmuş iken
Poçaladup kâfire yelken kapandurdı hemân
25. Pusulası şaşdı dehşetle France kavminin
Şîr-i ner-âsâ hücûm itdikde ol sâhib-kırân
26. Döndürünce düşmeni topa tutulmuş maymuna
Çağrışup topdan o demde itdiler accin beyân

27. Bir fetil ile taburun eyledi salgın saçak
Çıkdı tâ arşa tahazzûnle nidâ-yı el-amân
28. İtdiler birden o demde ser-nigûn bayrakları
Mü'minine hızr-ı tevfiât olup râyet-keşân
29. Bir anaforla perîşân itdiler cem'iyyetin
Sû-be-sû birden akındı-veş akınca mt'minân
30. Tıkdı tortop manka-i ahzâna top gibi⁴
Bir alabanda virüp zûriyla itdi nâ-tûvân
31. Beyt-i kalb-i düşmene kundak kodı şiş-hânesi
Kâfirin çıkmaz derûnundan bu âteş bir zamân
32. Hâsılı re'y isteyüp gitmek dilerdi cümlesi
Falye virdi âkibet hep hîlesi oldı ayân
33. Parladı birdenbire bârût-veş sonra anı
İtdiler itfâ tulunbâ-yı ..... ile hemân⁵
34. Haylice kantarlı geldi gülle-i derd ü elem
Buncılayın balyemez bir dahi çend hâsirân
35. Dûd-ı âhı kâfirin şol rûtbe çıkdı çarha kim
Bezm-i rezme kurdılar güyâ kebûdî sâye-bân
36. Yan gelüp [de] timür atdım zann iderken âkibet
Kesdi cânından palamar-ı ümîdi düşmenân
37. Keşf-i aklın düşürdi semt-i bahr-ı hayrete
Böyle bir tûfâna hiç rast gelmemiş Efrenciyân
38. Akla yelken eyleyüp küffâr fûlk-i cânını
Orsa poçayla varup girdâba uğratdı hemân
39. Hep gümanesin kestüp cân kurtaranlar kaçdılar
Oldılar yelken kürek engîn-i ahzana revân

⁴ Vezin bozuk.

⁵ Bir kelime okunamadı.

40. Birbiri ardınca emvâc-ı yem-i âlâmdan
Keşti-i hüccâc-veş şapa oturdı nâ-gehân
41. Öyle bir ceng oldu kim hiç misli sebkat itmemiş
Bârek-Allâh didiler cümle sürûş-ı kudsiyân
42. Söyledim bir beyt-i cevher-dâr Mısır'ın fethine
Ya'ni her bir mısraı târîh-i dîgerdür hemân
43. Boğdı bir bir ümm-i dünyâda olan kâfirleri
Hâk-i Mısır'a Nil-veş akınca cünd-i müslimân
44. İtdi istilâ varup İskenderiyye kal'asın
Sedd-i İskender olup hiç koymadı tâb ü tüvân
45. Sed çeküp Ye'cüc ü Me'cüc'e müşâbih kâfir
Hayli kanlar yutdı havfından gürûh-ı hâinân
46. İndirince yelkeni suya tarahhum eyleyüp
Oldı ol Rüstem-misâlin şurta-ı lutfi vezân
47. Cümlesin birden sefâyin-i gumûma bindirüp
Açdılar sad âh ile derd ü elemden bâdbân
48. Gamla ummân-ı melâmetde pala çalsun adû
Gayrı kumda oynasun şimdengerü varsun hemân
49. Kovdı cümle hâin-i din-i mübîn ü devleti
Hüseyn Pâşâ-yı gâzî Rüstem-i Zâl-ı zamân
50. Öyle bir pâşâ ki yokdur şânına lâyük süthen
Vasfını itmekte âcizdir zebân-ı şâirân
51. Hep dilâverler zebûn-ı kuvvet-i bâzûsudur
Dergehinde olsa bir bende aceb mi Kahramân
52. Çûbını Behrâm-ı Çûbîn'e bıraktırsa sezâ
Hamlesin görse kaçardı havfile şîr-i jeyân
53. Cümleden kat'u'n-nazar yanında her bir bendesi
Oldı meydân-ı rezimde zûr ile bir pehlüvân
54. Hiç sehâvetde nazîrin görmemiş çeşm-i felek
Cûdunun yanında gûyâ katredür deryâ hemân

55. Eylemez hâke tenezzül hiç hümâ-yı devleti
Dâimâ evc-i sehâvetdür o mürga âşiyân
56. Hâtem-i şânı hemân engüşt-i Hâtem'den alup
Eyledi engüşt-ber-dendân cihânı ol zamân
57. Mazhâr-ı ihsân u lutfi olmağa ol servertün
Çarh sâil kâse-i deryûze mâh-ı âsumân
58. İktibâs-ı nûr içün envâr-ı cûdundan anın
Devr ider şevk ile her dem mâh u hürşid-i cihân
59. Ol kadar rûşen-zamîr-i pâki kim âyine-veş
Aks ider hâlin ne hâcet itmege şerh ü beyân
60. Lücce-i ihsânının hülâsa yokdur sâhili
Kulzüm-i eltâfına gark oldı hep halk-ı cihân
61. Öyle bir in'âm ider kim ol kerîmin lutfuna
Lenger-endâz-ı yem-i hayret olur mazhar olan
62. Akl ü dânişle Felâtûn'a sebak-âmûz olur
Gelmemiş gerdûna hiç böyle vezîr-i nüktedân
63. Bahr-ı vasf-ı lutfuna gavvas olanlar âkibet
Gavta-hâr-ı lücce-i hayret olurlar bî-gümân
64. Râsihâ başla duâya itme tatvîl-i sühen
Dest açup âmin disün ehl-i zemîn ü âsmân
65. Tâ sipîhr-i mesnedinde sâbit itsün Hak anı
Seb'a-i seyyâre devr itdikçe rûzân ü şebân
66. İrmesün fülk-i hayâtı sâhil-i encâma hiç
Görmesün bâd-ı gam ü derd-i elemden bir nişân
67. Dâimâ mansûr ide Mevlâ o zât-ı ekremi
Eyledikçe sûy-ı a'dâya hemân atf-ı inân
68. Seyr idince yelken açsun zevrak-ı endîşeye
Reşkden hayretle abluı kaçırson hâsidân

69. Çekdire sad âh ile bahr-ı amîk-i firKate
Yelken akdarmayla çalkansun dem-â-dem kâfirân
70. Furtunaya uğrayup itsün tiramola adû
Ka'r-ı deryâ-yı adem limanı olsun her zamân
71. Kaynasun kalyonları ummân-ı gamda hâsılı
Dâimâ düşmenleri makhûr da böyle hemân

METİNDE GEÇEN KELİME DEYİM VE TERİMLERİN LÜGATÇESİ

Ablu (ablı): Elde tutulup onunla yelken kullanılan ip.

Akdarma: Eskiden düşmandan zaptolunan ve yedekte getirilen gemilere verilen ad.

Akıntı: Nehir veya deniz suyunun bir tarafa cereyanı.

Akla yelken etmek: Hatırına geleni yapmak.

Alabanda vermek (alabanda ateş): Dümeni sağa veya sola sonuna kadar çevirmek. Topları gemiden bir noktaya tevcihen yaylım suretiyle yapılan ateş. Top gibi gürlmek suretiyle yapılan tekdir de halk arasında "alabanda vermek" şeklinde deyim olmuştur.⁶

Alabanda: Deniz teknelerinin iç yanları, bordo karşıtı.

Anafor: Denizde akıntının yanında veya altında onun aksine olarak akan su, akıntı mukabili.

Bâdbân. F. Yelken, gemi sereni.

Bahr.a. Deniz

Balyemez(İtalyanca "ballameza"dan) Eskiden kara ve deniz savaşlarında kullanılan orta çapta, uzun menzilli tunçtan top.

Baştankara (etmek): Tehlike hâlinde geminin başını karaya vurarak sahile oturması.⁷

Cankurtaran (sandalı): Gemi batmak üzere iken insanları kurtarmaya yarayan kürekli sandal, filika.

Cankurtaran (simidi): Suda boğulma tehlikesine karşı kullanılan ve sudan hafif maddelerden yapılmış, büyük simit veya yelek biçiminde araç.

Çekdiri: Kürekle giden ve yelkeni yardımcı bir vasıta gibi kullanan savaş gemisi.

Demir (timür): Gemiye bir yerde durdurmak için zincirle suya bırakılan çengel şeklinde ağır demir alet, çapa.

Demir atmak: Geminin çapasını suya salması.(Mec.) Bir yerde uzun müddettir durmak, durup kalmak.

⁶ M.Zeki Pakalın, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, c.1, s.43

⁷ Şemseddin Sami, *Kâmûs-ı Türkî*, s.264

Dümen suyu: Gemi giderken arkasından bıraktığı köpüklü iz.

Falye vermek: (Mec.) Zuhur, görünme, ortaya çıkma.

Falye: Ağzdan dolan eski usul topların ağızlık otu ve yemleme koymağa mahsus deliği, çanaklık.

Fetil: En evvel icad olunan tüfek ve topların falyelerine konulan kaytan ki bir ucu tutuşturulup ateş falye deliğine ulaşıncı içlerindeki barut parlayıp silah boşanırdı.⁸

Firkate: Buharlı gemilerin icadından evvel Osmanlı donanmasında savaş gemisi olarak kullanılan teknelerden biri.

Furtuna: (İtalyanca'dan) Şiddetli rüzgârla denizin dalgalanıp karışması.

Fülk: a. Sandal, kayık, tekne.

Gark olmak: (Mec.) Bir şeyden bol miktarda olmak.

Gark: a. Batma, boğulma.

Gavta-hâr: Batan, dalan.

Gavta: Suyun içine bir kere dalıp çıkma.

Gavvas: a. Dalgıç.

Gemisi şapa oturmak: Çıkmaza girerek ne yapacağını şaşırarak. Şap Denizi'nde (Kızıl Deniz) gemilerin şapa oturmalarına ima suretiyle meydana gelmiştir.

Gümane (komena, gomene, gomina): (İtalyanca "gumena"dan) Zincir istimalinden evvel gemi demirinin bağlandığı kalın halat.

Kalyonları kaynamak: Gemileri açık denizde çalkalanıp durmak.

Kantarlı: Ağır.

Kulzüm: a. Deniz; Kızıl Deniz.

Kumda oynamak: Bir fırsatı kaçırıp umulanı elde edememek. (Kum kelimesi bugünkü anlamı dışında "büyük dalga" anlamına da gelirdi.⁹)

Kundak koymak: Yangın çıkarmak için bir yere tutuşmuş yağlı bez parçası koymak.

Lenger-endâz: demir atmış.

Lüce: a. Engin deniz. Suyun çok ve derin mahalli.

Manka: Savaş gemilerinde deniz erlerinin yattığı koğuş. Kürekçi oturağı.

Orsa poça: Geminin bazen rüzgâr yönüne yaklaşarak, bazen ondan uzaklaşarak yol alması. (Mec.) Bata çıka, iyi kötü.

Pala çalmak: Çabalamak, uğraşip didinmek. Tek kürek oynatarak kayık yürütmek.

Pala: (Rumca veya Arnavutça'dan) Ağzı enli, ortasına doğru daha genişleyerek, ucuna doğru daralmaya başlayan kalın, kısa kılıç. Filika ve benzeri deniz vasıtalarında kullanılan küreklerin suya daldırılan yassı yeri.

Palamar: Gemileri iskele, rıhtım veya şamandıraya bağlamaya yarayan kalın halat.

Poça: Geminin sağ yanı, sancak tarafı.

Poçalamak: Gemiye sağa döndürüp rüzgârı kıça yakın almak.

Pupa yelken (gitmek): Yelkenler arkadan esen rüzgârla şişmiş olarak, tam yolla gitmek.

Pupa: (İtalyanca "poppa"dan) Geminin arkası, kıç; gemiye arkadan gelen rüzgâr.¹⁰

⁸ Şemseddin Sami, a.g.e., s.982

⁹ Andreas Tietze, a.g.m., s.127

Pusulası şaşmak: Güç bir duruma düşerek ne yapacağını bilememek.

Salkım saçak: Paralanıp parçaları sarkan yırtık şey, darmadağın, parçalara ayrılmış, her bir parçası bir yana sarkmış.

Salkım: yelken bezinden bir torba üzerine konulmuş ve üzeri halatla sarılmış ufak tanelerden ibaret mermi.

Şiştâne (şeştâne): Namlusu altı yivli top veya tüfek.

Tiramola: Halat çekme, geminin rüzgâr üstüne veya altına dönmesi için yelkenlerin bazısını gevşetme, bazısını germe işlemi.

Ummân: (Mec.) Büyük deniz.

Yelken kapandırmak: Yelkenleri çalışamaz duruma getirmek.

Yelken kürek: (Mec.) Acele, acele ile hareket.

Yelkenleri suya indirmek: Gerçeği anlayıp direnmeyi bırakmak, inadından vazgeçip karşısındakinin söylediğini kabul etmek, tavrını yumuşatmak.

Yem(m): a. Deniz.

Zevrak: a. Kayık, sandal.

ABSTRACT

In Divan poem there are poems in which the term of various scientific and professional branches such as medicine, chemistry and seamanship were used except for the terms of literary, religious and sufism. In this article a poem concerning the terms of ship and seamanship written by Rasih (İbrahim Enderuni), one of the nineteenth century poets, has been studied. Rasih used the words concerning sea, ship and sail with various imitations and sometimes phrasal verbs. He used the terms of seamanship language called "Lisan-ı mellehân". These terms have been used in real meaning and sometimes in different meaning.

¹⁰ Şemseddin Sami, a.g.e., s.359